

absolut prægede af ikke at ville ind paa Forhandling med dette Ting; alt Hensyn til Landstinget og Ønskerne heroppe vare som bortblæste, man havde kastet alle Broer for Forhandling af, og for det Tilfælde, at Landstinget ikke vilde følge Regeringens og Folketingets Stilling, fremkom man med meget stærke Udtalelser, ja, jeg kan sige med ligefremme Trusler imod dette Ting. Men jeg siger dertil: At gøre bange gælder ikke, det er vor Pligt at forhandle dette Forslag under Hensyn til, hvad der efter vor Mening gavner Landet og Befolkningen i dets Helhed.

Selvfølgelig har nu under disse Forhold Højres Arbejde maattet være pinligt og besværligt. Vi erklærede os straks fra Begyndelsen rede til Forhandling om Spørgsmaalet; kun stillede vi den Betingelse, at vi ikke vilde udlevere Mindretallene ganske uden Beskyttelse. — Jeg skal senere i mit Foredrag søge at vise, hvorvidt Højre har indfriet dette Løfte, at vi vare villige til Forhandling. Et lille Lyspunkt i Forhandlingerne kom, da vi fik Sagen op i Aar. Den højtærede Minister anslog en noget blidere Tone, end der hidtil havde været anvendt i denne Sag. Den højtærede Indenrigsminister udtalte bl. a., at han mente, „at det ogsaa fra et konservativt Synspunkt maa erkendes, at det da er heldigst at medvirke til, at Sagen faar en virkelig Løsning ad Forhandlingens Vej, og at man derved maa bidrage sit til at fremme mellem Befolkningens forskellige Dele det bedst mulige og fordrageligste Forhold. Under Forhandlingerne i det andet Ting er jeg derfor ogsaa gaaet ud fra, at man nu fra anden Side vil gaa med til en virkelig Realitetsforhandling om en Løsning af dette Spørgsmaal. Jeg kan ogsaa fra min Side forsikre det høje Ting om, at jeg skal være beredt til at deltage i en saadan Forhandling og ud fra Forslagets Grundprincip medvirke mit til, at vi maatte kunne naa en Løsning“. Dette var jo meget imødekommende Udtryk, og Højre tog straks den udrakte Haand og udarbejdede et udførligt Ændringsforslag, som de Herrer ville finde aftrykt her i Betænkningen. Jeg skal tillade mig nærmere at gennemgaa dette Ændringsforslag.

Først skal jeg indskyde den Bemærkning, at Ændringsforslaget er delt i 3 selvstændige Dele: for København, Købstæderne og Landkommunerne, derunder Amtsraadene. Vi have ment, at det ikke er praktisk for dem, som skulle arbejde

med denne Lov ude i Landet, ikke at have udtømmende Regler at rette sig efter, men at skulle se hen til Bestemmelser, hvori der henvises til den og den Paragraf i en anden Lov, eller siges, at den eller den Regel gælder, for saa vidt den ikke strider imod en anden Lov. Slige Bestemmelser ere de, som skulle arbejde med Lovene ude omkring i Landet ikke i Stand til at overse eller benytte, de ere ikke Lovfortolkere; vi have derfor udarbejdet hvert Afsnit udtømmende for sig. Men dette er kun den formelle Ordning. — Med Hensyn til de reelle Indrømmelser skal jeg anføre, at Højre netop for at vise sin Imødekommen fuldt ud accepterede den almindelige Valgret til Sogneraad og til Købstædernes kommunale Raad. Men idet man saaledes opgav de hidtidige Skel, netop de Skel, som havde vakt den største Animositet og den største Opposition fra forskellig Side, nemlig Skellet efter Pengene og efter Hartkornet, saa maatte Højre samtidig søge at værne om Mindretallene. Med Hensyn til Amtsraadene udvidede man Rammerne for Vælgerne betydeligt, idet man foreslog, at Sogneraadene skulde vælge 3 Valgmænd, og at de umiddelbare Vælgeres Tal skulde forhøjes i samme Forhold, altsaa fra 1 til 3, saaledes at de umiddelbare Vælgeres Antal blev meget betydelig forøget. Vi have ved at udvide Valgretten blandt de umiddelbare Vælgere netop ønsket at føre Valgretten saa langt ned som muligt imellem dem, som virkelig svare Skat til Amtskommunen. Blandt Sogneraadenes Vælgere vil en stor Del af Befolkningen, som slet ikke betaler nogen som helst Skat til Amtskommunen, faa deres Andel i at vælge Valgmænd. Vi have derfor anset det for rimeligt og naturligt, at de umiddelbare Vælgeres Rekrutering udover dem, som eksistere efter den nuværende Lovgivning, netop skete blandt de Klasser, som bære de største Byrder til Amtskommunerne.

Jeg nævnedes før, at naar vi gik til disse meget vidtrækkende og imødekommende Forslag, var det selvfølgelig vor Hensigt at søge Værn og Beskyttelse for Mindretallene, og dette Værn, denne Beskyttelse, har Højre saa søgt at opnaa ved to Forslag. Det ene er det, som De alle kende under Navnet „40 Aars Alderen“, det andet er „kvalificeret Majoritet“. Vi fandt, at det vilde være rimeligt og naturligt, at den ældre Del af Befolkningen, den mere erfarne og besindige Del af Befolkningen fik en noget større Indflydelse paa Valgene til de kommunale Raad end